

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Horizon Jeugdzorg

Locatie 't Anker in Harreveld

Toezicht JeugdzorgPlus

Rapport 't Anker in Harreveld

De hulpaanbieder aan het woord

Op deze punten uit het rapport zijn we trots:

- Het DID programma is compleet en wordt integraal aangeboden. Dit is een programma van zorg/behandeling, onderwijs en dagbesteding.
- Verminderen inzet VBM
- Middelen en maatregelen worden op maat ingezet binnen de mogelijkheden.
- De veldnormen zitten in de cultuur van Harreveld
- We bieden passende hulp op het gebied van zorg, onderwijs en dagbesteding.
- We bieden veiligheid, structuur en vertrouwen aan de jongeren.

Met deze punten uit het rapport gaan we aan de slag:

- De jongeren en ouders een warmer welkom heten en de ouders gerichter en actiever betrekken bij begin en tijdens de behandeling.
- Evaluatie van het aanbod van activiteiten.
- Streven naar deuren open voor alle jongeren, mits veilig voor jongeren en personeel.
- Rapportage en evaluatie van inzet VBM en incidenten.
- Consequent methodisch werken met signaleringsplan.
- Geen vrijheidsbeperking en repressie beschrijven en opnemen in de huisregels.

Dit hebben wij nodig om te kunnen verbeteren:

- Een gebouw dat de uitstraling heeft dat uitnodigt tot leren en ontwikkelen (kindvriendelijk).
- Aanpassing van in ieder geval het incident formulier in het EPD systeem.
- Intensivering van de samenwerking met GGZ.
- Intensivering van de samenwerking met de plaatsende partij in verband met de verklarende analyse.
- Gedeelde verantwoordelijkheid voor het organiseren van een passende vervolgplek.

Conclusie van de inspectie

't Anker en Scholengemeenschap Harreveld hebben een divers en passend aanbod voor jongeren met zeer complexe problematiek die veel bescherming en veiligheid nodig hebben. Wel is op meerdere groepen verbetering nodig in het langdurig op hun kamer moeten verblijven van jongeren, voor zover dit niet voortkomt uit hun eigen behoefte aan een prikkelarme omgeving.

Het lukt medewerkers van 't Anker de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen steeds meer te voorkomen, door de kleine groepen, de samenwerking met de Scholengemeenschap Harreveld en het scholingsaanbod voor de medewerkers. 't Anker voldoet op een aantal onderdelen niet aan de veldnormen terugdringen vrijheidsbeperkende maatregelen. De inspectie vraagt om een verbeterplan op de punten waar binnen 't Anker verbetering nodig is. Daar waar de samenwerking met de opdrachtgevende gemeenten en ketenpartners nodig is om verbetering te realiseren, wordt van alle partijen een gedeelde verantwoordelijkheid verwacht om te komen tot een passende oplossing gereedeneerd vanuit het belang van de jongeren.

1 Inleiding

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd voert toezicht uit naar de ombouw van de JeugdzorgPlus. Als onderdeel van dit toezicht voerde de inspectie in oktober 2023 toezicht uit bij Horizon Jeugdzorg, locatie 't Anker in Harreveld. In dit rapport staan de uitkomsten van dit toezicht.

Aanleiding: Verbetering is nodig in JeugdzorgPlus voorzieningen

De aanleiding voor het toezicht is de snelle afname van het aantal plaatsingen van jongeren in de gesloten jeugdhulp. De inspectie maakt zich zorgen dat, tijdens maar ook na de ombouw van de JeugdzorgPlus, jeugdigen en gezinnen die complexe problemen hebben, niet tijdig passende hulp (van voldoende kwaliteit) krijgen. Meer informatie over de ombouw JeugdzorgPlus en de aanleiding van het toezicht staat nader beschreven in een [toelichting](#) die de inspectie op haar website publiceerde.

Om te bepalen waar het toezicht van de inspectie zich precies op moest richten, voerde de inspectie begin 2023 een eerste verkennend toezicht uit. Zo spraken inspecteurs met 81 jongeren over hun ervaringen met de hulp die zij ontvingen. In deze [publicatie](#) van juli 2023 staan de eerste bevindingen van de inspectie en ook waar de inspectie zich het meeste zorgen om maakt. De inspectie vindt namelijk dat verbetering binnen de JeugdzorgPlus nodig is. In het bijzonder als het gaat om toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen. Uit de gesprekken met jongeren blijkt dat vrijheidsbeperkende maatregelen nog té veel worden toegepast. Andere aandachtspunten zijn het voorkomen van overplaatsingen, de tijdigheid en beschikbaarheid van passende hulp en het organiseren van passend onderwijs/dagbesteding gedurende het verblijf van jongeren in de JeugdzorgPlus.

Door toezichtbezoeken uit te voeren bij alle JeugdzorgPlus instellingen maakt de inspectie inzichtelijk in hoeverre de instellingen op dit moment voldoen aan de veldnormen terugdringen vrijheidsbeperkende maatregelen, en waar de meeste prioriteiten liggen in het verbeteren van de kwaliteit. De veldnormen zijn, vooruitlopend op het in werking treden van de wet rechtspositie gesloten jeugdhulp, door de sector opgesteld en zij hebben zich aan de toepassing hiervan met ingang van 1 juli 2023 gecommitteerd. De inspectie wil instellingen stimuleren om hun eigen veldnormen te hanteren en ontwikkelingen in het terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen bevorderen en versnellen. Daarnaast haalt de inspectie tijdens het toezicht informatie op over interne en externe factoren die het toepassen van de veldnormen en het bieden van tijdige en passende hulp en onderwijs/dagbesteding bevorderen of belemmeren, zowel op niveau van de instelling als op regionaal en landelijk niveau.

Nadat de inspectie de vijftien toezichtonderzoeken heeft uitgevoerd bij alle locaties van de JeugdzorgPlus instellingen, stelt zij een overkoepelende rapportage op.

Doel hiervan is om rode draden en externe factoren die de ontwikkelingen in de af- en ombouw van de gesloten jeugdzorg en het terugdringen van vrijheidsbeperking belemmeren te adresseren bij stakeholders op regionaal en landelijk niveau.

Opzet van het onderzoek

Voor het toezicht hanteert de inspectie vijf thema's:

1. Passende hulp en onderwijs/dagbesteding
2. Preventie van vrijheidsbeperking
3. Uitvoering en toetsing van vrijheidsbeperkende maatregelen
4. Evaluatie en reflectie
5. Bestuurlijke organisatie en cultuur van team en organisatie

Voor thema 1 maakt de inspectie gebruik van de thema's 'uitvoering hulp' en 'uitvoering doorlopend & geïntegreerd dagprogramma' uit het Kwaliteitskader JeugdzorgPlus 2.0, maart 2019.

- [Kwaliteitskader-JeugdzorgPlus-2.0.pdf \(jeugdzorgnederland.nl\)](#)

Daarnaast maakt de inspectie voor dit thema gebruik van de definitie van passende hulp zoals gehanteerd vanuit het programma passende hulp.

- [Toezicht op passende jeugdhulp | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd \(igj.nl\)](#)

Voor de thema's 2 t/m 5 maakt de inspectie gebruik van de Veldnormen terugdringen vrijheidsbeperkende maatregelen, oktober 2022

- [JEU-Veldnormen-okt2022-2.pdf \(jeugdzorgnederland.nl\)](#)

De inspectie gebruikt voor dit toezicht verschillende informatiebronnen. De informatie uit deze bronnen wordt met elkaar vergeleken en gewogen. De bronnen die de inspectie voor dit toezicht gebruikt zijn terug te vinden in de bijlage.

De ombouw van JeugdzorgPlus in regio Zuid West

De JeugdzorgPlus in de regio Zuid West wordt ingekocht bij twee aanbieders Horizon (iHUB) en Schakenbosch. 't Anker is een van de JeugdzorgPlus locaties van iHUB in Harreveld in Gelderland. De vijf jeugdhulpregio's in de regio Zuid West hebben in juni 2021 een bovenregionaal plan 'af- en ombouw gesloten jeugdhulp' opgesteld. De regio heeft samen met de aanbieders en gecertificeerde instellingen (GI) intensief samengewerkt om via het bovenregionaal plan invulling te geven aan de ambities van Zuid West:

- de afbouw van de gesloten bedden naar 100 in 2024
- de ontwikkeling van verschillende alternatieven om geslotenheid te voorkomen
- meer kleinschaliger voorzieningen

In februari 2023 heeft de regio op verzoek van de VNG en het ministerie van VWS een 1ste actualisatie van het plan opgeleverd, dat verder halfjaarlijks geactualiseerd wordt. In het plan wordt verwezen naar uitgangspunten die zijn vastgelegd in het normenkader Zuid West (2022).

Een van deze uitgangspunten is 'Geen kind het landsdeel uit; zorg binnen landsdeel organiseren'.

Het aantal jongeren met herkomst uit de regio Zuid West dat op 1 januari 2023 was geplaatst bij een JeugdzorgPlus instelling bedroeg 135 jongeren. Met dit aantal wordt gerekend bij het uitwerken van het toekomstscenario van locaties en de capaciteit van bedden. De uitgangspunten in de actualisatie van het bovenregionale plan van Zuid West zijn als volgt:

- Hybride werken: makkelijker schakelen tussen maatregelen die mogelijk zijn in de gesloten en open jeugdhulp
- Flexibel werken: geslotenheid meer als onderdeel van een integraal traject
- 1 of 2 locaties JeugdzorgPlus met onderwijsorganisatie als leidend principe
- Het aantal jongeren van 12-min dat gesloten is geplaatst terugdringen naar nul. Daarbij omvorming naar open groepen voor jongeren van 12-min in 2023
- Maximum capaciteit van 90 bedden JeugdzorgPlus in en voor jongeren uit Zuid West
- Ambitie om de maximum capaciteit van JeugdzorgPlus bedden verder terug te dringen naar 54 bedden, aangevuld met hybride bedden, per 1-1-2025

Naast het bovenregionale plan loopt gelijktijdig een traject waarbij het Ministerie van VWS en de Jeugdautoriteit betrokken zijn. Als onderdeel daarvan hebben de beide aanbieders in de regio Zuid West medio 2023 een continuïteitsplan opgeleverd waaruit blijkt hoe zij invulling willen/kunnen geven aan de toekomstige jeugdhulp in het landsdeel. Eind oktober 2023 heeft de regio een tweede actualisatie van het regionaal plan aangeleverd. Op deze plannen heeft op het moment van opstellen van het inspectierapport nog geen besluitvorming plaatsgevonden.

Beschrijving 't Anker

't Anker is een van de JeugdzorgPlus locaties van Horizon Jeugdzorg. Samen met Altra, de Opvoedpoli en De Nieuwe Kans maakt Horizon onderdeel uit van iHUB. De betreffende iHUB locatie ligt in het Gelderse Harreveld en biedt specialistische hulp aan in negen gesloten groepen ('t Anker), drie open groepen (Prisma) en heeft veertien gezinsbehandelingsplekken. De gesloten groepen hebben ieder een specialisatie. Twee groepen bieden zeer intensieve Kortdurende observatie en stabilisatie (ZIKOS) aan jongeren met complexe en meervoudige gedragsproblemen in combinatie met een acute psychiatrische crisis. Een groep biedt een Bijzonder Zorg Aanbod (BZA) aan jongeren die sociaal-emotioneel kwetsbaar zijn. Verder is er een groep voor jongeren met ernstige seksuele problematiek. Ook is er een groep Intensieve Behandeling Afdeling (IBA). Deze behandeling is speciaal voor jongeren die geen baat hebben bij groepsbehandeling. Een groep is een uitstroomgroep en heeft een meer open karakter. Tot slot zijn er drie groepen voor jongeren met een Hoog Forensisch Profiel (HFP), ofwel jeugdigen die qua doelgroep en problematiek vergelijkbaar zijn met jeugdigen die veelvuldig in aanraking komen met justitie. De gesloten groepen hebben een groeps grootte van maximaal zes jongeren, incidenteel bestaat de mogelijkheid om zeven jongeren per groep op te nemen.

Op de groepen werken pedagogisch medewerkers met een gerichte Mbo-4 of Hbo-opleiding. Een deel van de pedagogisch medewerkers op de ZIKOS heeft een opleiding tot verpleegkundige. Aan

iedere groep is een gedragswetenschapper verbonden. Deze gedragswetenschappers geven daarnaast ook therapie. Ook zijn er verschillende vaktherapeuten werkzaam, zoals een creatief-, psychomotorisch- en muziektherapeut.

't Anker wordt aangestuurd door een duaal team van een locatiemanager en een manager behandelzaken. Verder zijn er op de locatie afdelingshoofden, behandelondersteuners, trajectbegeleiders, systemisch werkers en twee psychiaters werkzaam.

't Anker beschikt over een interne school, Scholengemeenschap Harreveld, welke onderdeel is van de Aloysius stichting. Deze school heeft mogelijkheid om zelfstandig VMBO opleidingen aan te bieden en te examineren (VO-examenlicentie). Daarnaast biedt de school MBO- onderwijs op niveau 1 en 2 voor verschillende sectoren.

Het aantal jongeren dat op de gesloten groepen in Harreveld kan verblijven is de afgelopen jaren afgebouwd van ongeveer 110 jongeren naar 54 jongeren. Ongeveer de helft van deze jongeren is afkomstig uit de regio Zuid West, waarmee Horizon een contract heeft voor het bieden van JeugdzorgPlus. De andere helft van de jongeren is afkomstig uit andere regio's. De jongeren die bij 't Anker geplaatst worden, zijn over het algemeen jongeren met een bijzondere zorgbehoefte en/of behoefte aan een hoog beveiligingsniveau. In de regio's van herkomst is dergelijke hulp niet beschikbaar of heeft onvoldoende resultaat gehad. De ZIKOS-afdeling is een LTA¹. Zoals hierboven vermeldt heeft de regio Zuid West als uitgangspunt in het plan opgenomen dat zij jongeren in de eigen regio wil plaatsen, maar definitieve besluitvorming hierover heeft nog niet plaatsgevonden. Ook is het nog onzeker of en zo ja, hoe lang het LTA arrangement voor de ZIKOS blijft bestaan. 't Anker verkeert daarmee in een onzekere periode over de wijze waarop de hulpverlening in de toekomst vorm zal krijgen.

¹ Het Landelijk Transitiearrangement (LTA) is een set aan afspraken die door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) landelijk wordt gemaakt, met een beperkt aantal jeugdhulpaanbieders, om er zeker van te zijn dat er een contractbasis is voor aanbieders met uitzonderlijk aanbod.

2 Conclusie

In dit hoofdstuk geeft de inspectie haar conclusies weer. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe het vervolg van het toezicht eruit zal zien.

Passende hulp

De inspectie constateert dat het 't Anker in samenwerking met de Scholengemeenschap Harreveld lukt om voor jongeren een passend en integraal dagprogramma en passende hulp te organiseren. 't Anker en de Scholengemeenschap Harreveld hebben een divers en passend aanbod voor jongeren met zeer complexe problematiek die veel bescherming en veiligheid nodig hebben. De inspectie kan niet beoordelen in hoeverre de hulp aansluit op de verklarende analyse, omdat deze voor de meeste jongeren ontbreekt.

Verbetering is op meerdere groepen noodzakelijk in het langdurig op hun kamer moeten verblijven van jongeren, voor zover dit niet voortkomt uit hun eigen behoefte aan een prikkelarme omgeving. De inspectie ziet daarnaast voor 't Anker in samenwerking met de opdrachtgevende gemeenten en ketenpartners verbeterpunten. Het gaat om het ontbreken van een verklarende analyse voorafgaand aan de plaatsing en het intensiveren van de samenwerking met de GGZ. De inspectie heeft ernstige zorgen over de landelijke beschikbaarheid van passende vervolgplekken voor jongeren met (zeer) complexe problematiek.

Terugdringen inzet vrijheidsbeperkende maatregelen

De inspectie concludeert dat 't Anker zich richt op het creëren van goede randvoorwaarden om het terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen verder te verbeteren. De inspectie is met name positief over de kleine groepen, de samenwerking met de Scholengemeenschap Harreveld en het scholingsaanbod voor medewerkers van 't Anker. Het lukt medewerkers van 't Anker hierdoor de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen steeds meer te voorkomen, waarbij opvalt dat controlemaatregelen slechts beperkt en alleen op maat ingezet worden. Tegelijkertijd constateert de inspectie dat het gezien de doelgroep van 't Anker voor medewerkers nog sterk zoeken is in hoeverre enerzijds de veiligheid en ontwikkeling van jongeren en medewerkers gegarandeerd kan worden, terwijl anderzijds conform de veldnormen gewerkt wordt.

't Anker voldoet op een aantal onderdelen niet aan de Veldnormen *terugdringen vrijheids-beperkende maatregelen*. Het gaat om het niet consequent methodisch werken met signaleringsplannen, onvoldoende ruimte en aandacht voor het inzetten van alternatieven ter voorkoming van vrijheidsbeperkende maatregelen, repressie in de huisregels, slaapkamerdeuren die op slot gaan en het niet navolgbaar uitleggen van de noodzaak van de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen aan de jongeren en vastleggen hiervan in de dossiers.

Verder is verbetering nodig in het betrekken van ouders bij de evaluatie van incidenten en de registratie en evaluatie van de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen, als er geen sprake is van een incident.

De inspectie vindt het niet acceptabel dat op de ZIKOS en de IBA jongeren op hun kamer moeten verblijven, omdat er andere jongeren op de groep zijn en niet omdat dit voor hun veiligheid of behandeldoelen nodig is. Dit is wettelijk niet toegestaan. Tot slot voldoen de EBK's bij 't Anker niet aan de vereiste voor een veilige kindvriendelijke ruimte.

Randvoorwaarden

De inspectie concludeert dat 't Anker bij het kunnen bieden van passende hulp en het terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen ook afhankelijk is van externe factoren. De inspectie acht het dan ook van groot belang dat er snel duidelijkheid komt op zowel het aanbod uit het Landelijk Transitiearrangement van de ZIKOS afdeling, als op het continuïteitsplan en het bovenregionaal plan van de regio Zuid West. Hierbij dient als uitgangspunt te gelden dat er kwalitatief en kwantitatief toereikend en passend hulpaanbod is voor de complexe doelgroep die de JeugdzorgPlus bedient. Hierbij moet ook aandacht zijn voor de landelijke functie van 't Anker. Tevens dienen er voldoende (financiële) middelen te zijn om toe kunnen werken naar een kindvriendelijker inrichting van het gebouw en het voorzien in voldoende voorzieningen en personeel om de veiligheid te kunnen garanderen als de kamerdeuren bij ingang van de nieuwe rechtspositiewet niet meer op slot mogen.

Vervolg

In reactie op het conceptrapport heeft 't Anker de inspectie laten weten dat zij aan de slag gaat met de genoemde verbeterpunten in het rapport. De inspectie verwacht dat 't Anker de verbeterpunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Dit verbeterplan moet voor 1 februari 2024 aan de inspectie worden verzonden. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Waar in het kunnen voldoen aan de gestelde normen en het bewaken van voldoende beschikbaar passend hulpaanbod in de regio, de samenwerking met de opdrachtgevende gemeenten en ketenpartners nodig is, verwacht de inspectie dat alle partijen een gedeelde verantwoordelijkheid voelen om te komen tot een passende oplossing geredeneerd vanuit het belang van de jongeren.

De veldnormen bevatten de aankondiging dat deze regelmatig, op basis van de ervaringen, geëvalueerd worden. Gezien de geconstateerde overeenkomsten bij de verschillende JeugdzorgPlus instellingen in de registratie en evaluatie van vrijheidsbeperkende maatregelen, roept de inspectie 't Anker op om samen met de overige JeugdzorgPlus aanbieders tenminste op deze thema's het gesprek te voeren over de ervaringen die zijn opgedaan bij het implementeren van de veldnormen en te bezien of bijstelling van de veldnormen nodig is. Dit, met inachtneming van de vereisten die de Wet rechtspositie gesloten jeugdzorg aan de registratie stelt.

Tevens gaat de inspectie in gesprek met een vertegenwoordiging vanuit de gemeenten uit de regio Zuid West over de randvoorwaarden en de inspanningen die nodig zijn om te komen tot een kwalitatief en kwantitatief toereikend en passend hulpaanbod voor de complexe doelgroep die de JeugdzorgPlus bedient. Op basis van het verbeterplan en de uitkomst van het gesprek met de regio bepaalt de inspectie het vervolg op dit toezichttraject.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het toezicht gepresenteerd, zoals de inspectie deze aantrof op het moment van toezicht. De inspectie beschrijft per thema wat haar bevindingen zijn en licht deze toe. Ook heeft zij aandacht voor de factoren die op de thema's van invloed zijn en beschrijft deze onder de verschillende thema's.

Thema 1: Passende hulp en onderwijs/dagbesteding

Jongeren en hun ouders hebben recht op tijdig passende en ononderbroken hulp en onderwijs/dagbesteding. De inspectie beschrijft bij dit thema of het de organisatie lukt om dit te realiseren en welke factoren een rol spelen, indien dit niet lukt.

Onderstaand leest u de bevindingen van de inspectie, wat hierin opvalt en welke factoren van invloed zijn op het betreffende thema.

Thema	
1	Passende hulp en onderwijs/dagbesteding
De inspectie verwacht dat de instelling aan iedere jongere passende hulp en dagbesteding biedt die aansluit op het plan met een verklarende analyse. Tevens verwacht de inspectie dat de hulp bijdraagt aan het afwenden van de onveiligheid/ontwikkelingsbedreiging van de jeugdige en dat het gezin deze hulp tijdig en ononderbroken ontvangt.	

Bevindingen van de inspectie:

Passende hulp / verklarende analyse

Vrijwel alle jongeren die de inspectie bij 't Anker heeft gesproken vertellen dat zij passende hulp krijgen. Ze zijn met name positief over de behandeling. Meerdere ouders en plaatsers benoemen dat 't Anker veiligheid, structuur en vertrouwen biedt aan de jongeren. De inspectie hoort ook van medewerkers dat zij op de groepen een passend hulpaanbod kunnen bieden.

Op de verschillende groepen heerst volgens de medewerkers een pedagogisch klimaat dat aansluit bij de problematiek van de jongeren. Wel geven medewerkers aan dat de geboden hulp niet bij alle jongeren aansluit. Met name jongeren met een hoog forensisch profiel zijn niet altijd gemotiveerd om behandeling te volgen. In dat geval profiteren zij niet optimaal van het aanbod. Op de ZIKOS heeft een deel van de jongeren volgens de medewerkers onderliggende psychiatrische problematiek, die binnen 't Anker niet afdoende behandeld kan worden. De gedragswetenschappers vertellen daarnaast dat niet alle geplaatste jongeren binnen 't Anker passen, omdat de informatie bij aanmelding niet altijd een actueel beeld geeft. Een verklarende analyse voorafgaand aan de

plaatsing is vrijwel nooit aanwezig. De gedragswetenschappers geven aan dat zij tot dusver slechts éénmaal een verklarende analyse voorafgaand aan de plaatsing hebben ontvangen. In november 2023 worden de gedragswetenschappers van 't Anker zelf getraind in het maken van een verklarende analyse, zodat zij dit zelf kunnen maken als de analyse niet beschikbaar is bij de aanmelding.

Medewerkers vertellen verder dat het gebouw van 't Anker verouderd is, waardoor het lastig is om een huiselijke sfeer te creëren. Er zijn plannen om te verbouwen, maar de financiering daarvan laat op zich wachten. Wel zijn de tralies voor de ramen recent verwijderd. De inspectie ziet tijdens de rondleiding dat de uitstraling van het gebouw is verbeterd, maar dat onder andere het privacy-folie dat op de ramen zit aan vervanging toe is.

Integraal dagprogramma

De medewerkers van 't Anker en van Scholengemeenschap Harreveld zijn er trots op dat alle jongeren naar school gaan en daar onderwijs krijgen dat bij hen past. Zij vertellen dat de samenwerking tussen instelling en school goed is.

De instelling en de school zorgen samen voor een integraal dagprogramma. Er is een uitgebreid aanbod van activiteiten, zoals sport, creatief, boksen, rap, muziek, verzorging en fotografie. Ook stimuleren medewerkers jongeren om activiteiten buiten 't Anker, zoals sport of werk, te ondernemen. Zij geven een voorbeeld van een jongere die 2-op-1 begeleiding krijgt, maar wel drie keer per week buiten de deur onder begeleiding gaat sporten bij een reguliere sportvereniging.

Het merendeel van de jongeren die de inspectie heeft gesproken, vertelt dat zij weinig activiteiten volgen. Daarnaast geven meerdere jongeren aan dat zij op een deel van de groepen veel tot zeer veel tijd op hun kamer doorbrengen en dat zij de eerste weken van hun verblijf bij 't Anker niet of nauwelijks buiten kwamen. Volgens de medewerkers en plaatsers is het verblijf van jongeren op hun kamer voor een deel passend, omdat deze jongeren weinig prikkels kunnen verdragen. Jongeren verblijven op een aantal groepen echter ook (te) veel op hun kamer, omdat dan andere jongeren op de groep zijn en deze jongeren tijdens hun verblijf op de groep niet gecombineerd kunnen worden met andere jongeren.

Tijdig en ononderbroken hulp

Jongeren vertellen dat zij verschillende therapieën volgen, zoals traumatherapie, PMT of muziektherapie. De medewerkers geven aan dat er voor de meeste therapieën een korte, overzichtelijke wachtlIJst is. Wel benoemen de medewerkers dat de verwachtingen van plaatsers en kinderrechtters niet altijd reëel zijn. Veel kinderen hebben een machtiging gesloten jeugdhulp voor drie of zes maanden. Dat is veelal te kort om bijvoorbeeld traumatherapie te kunnen geven. Hier gaat een traject aan vooraf om een basis van vertrouwen te creëren. Het afronden van een therapie is dan niet haalbaar en dat is traumatisch, volgens de medewerkers.

Alle jongeren die de inspectie heeft gesproken vertellen dat zij voorafgaand aan hun plaatsing op 't Anker op veel verschillende plekken in de open en gesloten jeugdzorg en/of jeugd-ggz hebben verbleven. De managers vertellen dat bij 't Anker jongeren verblijven die op langere termijn geen

passende hulp krijgen. Jongeren worden op 't Anker gestabiliseerd, maar het ontbreekt aan passende vervolgplekken voor een deel van de jongeren. Het gaat dan vaak om jongeren waarbij psychiatrische- of LVB problematiek op de voorgrond staat. Een deel van deze jongeren verblijft daarom veel langer bij 't Anker dan gewenst.

Meerdere plaatsers vertellen dat het vinden van een vervolgplek voor jongeren van 't Anker een groot probleem is. Er zijn onvoldoende organisaties die aan kunnen sluiten bij kinderen met extreme, complexe problematiek en lange wachtlijsten voor de enkele vervolgplekken die er zijn.

"De hulp die mijn dochter krijgt op Harreveld sluit absoluut aan. Ik zie namelijk effecten in haar gedrag. Op dit moment krijgt zij de juiste therapie, waar zij nu ook voor open staat", *Ouder*.

Conclusie en verbeterpunten:

De inspectie is positief over de inzet van 't Anker en de Scholengemeenschap Harreveld om voor iedere jongere een passend en integraal dagprogramma en passende hulp te organiseren. De inspectie constateert dat 't Anker een divers en passend aanbod heeft op de verschillende groepen voor jongeren met zeer complexe problematiek die veel bescherming en veiligheid nodig hebben. Ook slagen 't Anker en de Scholengemeenschap Harreveld er in om alle jongeren onderwijs te laten volgen. De inspectie kan niet beoordelen in hoeverre de hulp aansluit op de verklarende analyse, omdat deze voor de meeste jongeren ontbreekt.

De inspectie concludeert daarnaast dat op de volgende knelpunten bij 't Anker verbetering nodig is om passende hulp daadwerkelijk uit te voeren:

- De inspectie beoordeelt het als niet acceptabel dat jongeren langdurig op hun kamer moeten verblijven, als dit niet voortkomt uit hun eigen behoefte aan een prikkelarme omgeving. Daarbij acht de inspectie het van groot belang dat 't Anker zorgt voor voldoende tijd in de buitenlucht en voldoende lichaamsbeweging voor alle jongeren.

De inspectie ziet daarnaast de volgende verbeterpunten voor 't Anker in samenwerking met de opdrachtgevende gemeenten en ketenpartners:

- Het ontbreken van een verklarende analyse voorafgaand aan de plaatsing (wat onder andere samenhangt met de grote hoeveelheid spoedplaatsingen).
- Intensiveren van de samenwerking met de GGZ.
- Een tekort aan passende vervolgplekken voor jongeren met complexe problematiek.

Thema 2: Preventie van vrijheidsbeperking

In dit thema kijkt de inspectie naar wat de hulpaanbieder doet om de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen te voorkomen, waarbij het belangrijk is dat preventie plaatsvindt voor, tijdens en na opname van jongeren in de JeugdzorgPlus.

Onderstaand leest u de bevindingen van de inspectie, wat hierin opvalt en welke factoren van invloed zijn op dit thema.

Thema	
2	Preventie van vrijheidsbeperking
<p>De inspectie verwacht dat de instelling al het mogelijke probeert om vrijheidsbeperking van een jongere te voorkomen door voorafgaand aan de plaatsing opties ter voorkoming van gedwongen plaatsing af te wegen en een jongere niet buiten kantoortijden op te nemen, m.u.v. acute crisis. Daarnaast verwacht de inspectie dat jeugdzorgwerkers met jongere en ouders signaleringsplannen opstellen en alternatieve interventies inzetten en deze opnemen in het hulpverleningsplan ter voorkoming van vrijheidsbeperking. Tot slot verwacht de inspectie dat jongeren bij binnenkomst geïnformeerd worden over de huisregels, klachtenregeling en vertrouwenspersoon.</p>	

Bevindingen van de inspectie:

Plaatsing

De gedragswetenschappers vertellen dat plaatsing van jongeren bij 't Anker buiten kantoortijd nog weinig voorkomt. Een enkele keer besluiten zij om jongeren toch buiten kantoortijd op te nemen, bijvoorbeeld als een jongere op het politiebureau verblijft. De jongeren vertellen in meerderheid dat zij niet betrokken zijn bij het besluit tot plaatsing. Zij zijn onverwacht geplaatst en wisten niet waar zij terecht kwamen. Een jongere en haar ouder vertellen dat zij gebracht werd bij 't Anker en dat de ouder vervolgens niet mee naar binnen mocht. De jongere kreeg scheurkleding aan en de ouder mocht in eerste instantie niet aanwezig zijn bij het eerste gesprek.

Medewerkers vertellen dat jongeren bij binnenkomst meestal eerst wat drinken op de afdeling om rustig te landen. Zij willen werken op basis van vertrouwen. Het merendeel van de jongeren geeft aan dat zij gebracht zijn door ggz-vervoer. Medewerkers vertellen dat het steeds vaker voorkomt dat jongeren door hun ouders of plaatser naar 't Anker gebracht worden.

't Anker heeft het proces van plaatsing en verblijf beschreven in de 'Gezinsreis'. Bij aanmelding screent een gedragswetenschapper de beschikbare informatie en besluit of een jongere wordt uitgenodigd voor een intake, samen met ouders en plaatser. In de intake komen de volgende onderwerpen aan de orde: signaleringsplan, wie is het systeem, afspraken perspectief, onderwijs, risicotaxatie, afspraken diagnostiek of observatie, uitleg veilig vakmanschap, afspraak verklarende analyse, en welke vrijheidsbeperkende middelen ingezet kunnen worden. Medewerkers vertellen

dat het bij de ZIKOS en IBA meestal lukt om voorafgaand aan de plaatsing een intake uit te voeren. Bij de ZIKOS lukt het niet om de jongere hierbij aan te laten sluiten. Bij de overige groepen komen meer spoedplaatsingen voor. De intake wordt dan binnen enkele dagen na opname van de jongere uitgevoerd.

Signaleringsplan

In de gesprekken met medewerkers hoort de inspectie dat alle jongeren samen met hun mentor een signaleringsplan maken. Deze signaleringsplannen zitten per jongere in de map op kantoor. Medewerkers geven aan dat het verschilt of de jongere het zelf prettig vindt om een signaleringsplan te gebruiken. De jongeren die de inspectie heeft gesproken weten niet of zij een signaleringsplan hebben of vertellen dat niet volgens het signaleringsplan wordt gehandeld.

Volgens de medewerkers kunnen zij door de kleinere groepen veel meer individuele aandacht aan de jongeren geven en per kind bieden wat het kind nodig heeft. Om escalatie te voorkomen kunnen ze jongeren uit de situatie halen en activiteiten ondernemen met jongeren. Het merendeel van de jongeren geeft echter aan dat er weinig ruimte is voor alternatieven en dat zij snel naar hun kamer worden gestuurd. Een van de ouders die de inspectie heeft gesproken vindt dat gewerkt wordt via een standaard harde werkwijze, die regelmatig niet aansluit bij wat de jongere nodig heeft.

De medewerkers en gedragswetenschappers vertellen dat bij de intake samen met de jongere, ouders en plaatser besproken wordt welke vrijheidsbeperkende maatregelen in het perspectiefplan worden opgenomen. Maatregelen gaan uit het plan als het niet meer nodig is voor de jongere. Het merendeel van de jongeren die de inspectie heeft gesproken weet welke vrijheidsbeperkende maatregelen toegepast mogen worden.

Informerende jongeren

De inspectie hoort van de medewerkers dat jongeren bij binnenkomst een welkomstboekje krijgen met informatie over de huisregels en de vertrouwenspersoon, dat zit in hun 'MyBox'. Ook leggen de medewerkers de groepsregels uit. Jongeren vertellen dat ze op de hoogte zijn van de vertrouwenspersoon en de regels op de groep.

Medewerkers geven aan dat de meeste groepen eigen huisregels hebben, omdat er jongeren met verschillende problematiek op verschillende groepen zitten. De inspectie ontving voorafgaand aan het toezicht een welkomstboekje en huisregels, die voor 't Anker in zijn geheel gelden. Daarnaast ontving de inspectie huisregels van een aantal verschillende groepen. Deze regels zijn heel uitgebreid en maken een vrijheidsbeperkende en repressieve indruk.

"Ik heb me nooit echt betrokken gevoeld bij de besluiten waar ik werd geplaatst. Sterker nog, ik werd een dag tevoren ingelicht en mijn koffers waren al gepakt. Zo ging het", *Jongere*

Conclusie en verbeterpunten:

De inspectie concludeert dat 't Anker een intakeprocedure heeft, waardoor plaatsers en ouders voorafgaand aan de plaatsing betrokken worden. Op enkele groepen lukt het ook om jongeren bij de intake te betrekken. Daarbij lukt het om spoedplaatsingen buiten kantoortijden terug te dringen.

De inspectie concludeert daarnaast dat 't Anker op onderstaande punten niet aan de *Veldnormen terugdringen vrijheidsbeperkende maatregelen* voldoet en dus verbetering nodig is:

- Meer aandacht voor een 'warm welkom' van zowel de jongere als ouders bij binnenkomst.
- Consequent methodisch werken met signaleringsplannen, waarbij ruimte en aandacht is voor het inzetten van alternatieven.
- Geen vrijheidsbeperking en repressie in de huisregels.

Thema 3: Uitvoering en toetsing van vrijheidsbeperkende maatregelen

Het uitgangspunt bij de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen moet zijn: 'Nee, tenzij'. Dat is waar de inspectie in dit thema naar kijkt. De inspectie kijkt ook of de hulpaanbieder, als vrijheidsbeperkende maatregelen wel worden ingezet, voldoet aan bepaalde voorwaarden en of belangrijke rechtsbeginselen in acht worden genomen.

Onderstaand leest u de bevindingen van de inspectie, wat hierin opvalt en welke factoren van invloed zijn op dit thema.

Thema	
3	Uitvoering en toetsing van vrijheidsbeperkende maatregelen
De inspectie verwacht dat de instelling bij de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen uitgaat van het 'nee, tenzij' principe waarbij vrijheidsbeperking alleen wordt ingezet nadat alternatieven zijn geprobeerd, de toepassing multidisciplinair is afgewogen en proportioneel is. Ook verwacht de inspectie dat de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen overeenkomstig de daar bijbehorende instructies verloopt.	

Bevindingen van de inspectie:

Inzet vrijheidsbeperkende maatregelen

De inspectie hoort van de medewerkers dat binnen 't Anker veel minder vrijheidsbeperkende maatregelen worden ingezet dan een aantal jaar geleden. De veldnormen en het uitgangspunt van 'Nee, tenzij' krijgen veel aandacht, waardoor medewerkers steeds bewuster handelen en met elkaar nadenken over alternatieven.

Er is volgens de medewerkers meer ruimte voor diversiteit en alternatieven door de kleinere groepen en meer personeel. Ook is het aanbod aan activiteiten vergroot en zijn er behandelondersteuners aangesteld, die jongeren meenemen om naar buiten te gaan en leuke dingen te doen.

Belemmerend is volgens de medewerkers dat alle jongeren die nog opgenomen worden binnen 't Anker zeer complexe problematiek hebben, waardoor veel begrenzing en bescherming nodig is. De wens van iedere medewerker is om zo min mogelijk maatregelen in te zetten, maar het moet niet onveilig worden. De medewerkers vertellen dat vooral de jongeren onderling zorgen voor onveiligheid. Medewerkers zetten vrijheidsbeperkende maatregelen in, zoals vastpakken en/of kamerplaatsing, als jongeren met elkaar in gevecht raken of om te voorkomen dat dit gebeurt. De uitdaging zit volgens de medewerkers in het juist toepassen van 'tenzij', om zowel de veiligheid als de behandelkwaliteit te garanderen en daarbij niet teveel op veiligheid blijven hangen, maar ook kansen te bieden en steeds te proberen om af te schalen. Medewerkers geven aan dat zij hierbij altijd een werkbegeleider of gedragswetenschapper kunnen inschakelen.

De gedragswetenschappers vertellen dat zij betrokken zijn bij de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen. Over de inzet van maatregelen die in het plan staan worden zij geïnformeerd, maar niet altijd vooraf geconsulteerd als een maatregel direct moet worden ingezet. Over maatregelen die niet in het plan staan vindt altijd consultatie vooraf plaats.

Toepassing vrijheidsbeperkende maatregelen

De inspectie hoort van medewerkers en van jongeren dat in de nacht alle slaapkamerdeuren op slot zijn. Dit is niet conform de veldnormen. Medewerkers geven aan dat het voor 't Anker momenteel niet haalbaar is om de slaapkamerdeuren in de nacht open te laten. Er is geen deursignalering en ook geen cameratoezicht op de slaapgangen. Daarbij zijn er volgens de gedragswetenschappers op de ZIKOS en IBA meerdere begeleiders per jongere nodig om de veiligheid te kunnen garanderen, wat zowel qua personeel als financieel niet haalbaar is voor in de nacht.

Op een aantal groepen zijn vaste rustmomenten voor de hele groep en zijn jongeren ook overdag veel op hun kamer met de deur op slot. Medewerkers vertellen dat het verschilt per jongere of zij op de rustmomenten naar hun kamer moeten, op de groep kunnen blijven of naar buiten kunnen gaan voor een activiteit. Op een deel van de groepen moeten alle jongeren op hun kamer blijven tijdens het rustuur en tijdens de overdracht. Op de ZIKOS en IBA afdeling kunnen jongeren, zoals eerder genoemd, alleen individueel of in kleine groepjes in de huiskamer. De andere jongeren zijn dan op hun kamer met de deur op slot.

De gedragswetenschappers vertellen dat vrijwel alle jongeren op de ZIKOS individueel op de groep zijn. Er zijn nu twee woonkamers, met een tussendeur van glas (wat voor sommige jongeren al teveel prikkels geeft). Er is niet genoeg ruimte en niet genoeg personeel om jongeren vaker van hun kamer te laten komen.

Medewerkers vertellen dat op het merendeel van de groepen afzondering in de Extra Beveiligde Kamer (EBK) nauwelijks voorkomt. Op de ZIKOS komt afzondering in de EBK vaker voor in verband met de veiligheid van veelal suïcidale en of extreem agressieve jongeren. De inspectie ziet tijdens de rondleiding dat de EBK's niet voldoen aan de eisen die de nieuwe rechtspositiewet stelt aan een veilige ruimte.

Uit de gesprekken met jongeren en uit het dossieronderzoek komt het beeld naar voren dat snel fysiek wordt ingegrepen als jongeren instructies niet opvolgen, terwijl er (nog) geen risico's zijn voor de veiligheid. Medewerkers vertellen hierover dat zij veelal ingrijpen vóórdat de situatie escaleert en dat dat heel belangrijk is voor de veiligheid op de groep. De gedragswetenschappers geven aan dat er met elkaar in de teams veel gesproken wordt over wanneer het, zeker bij jongeren met een hoog forensisch profiel, nodig is om in te grijpen. Het kan volgens de gedragswetenschappers heel onveilig worden voor andere jongeren op de groep als een van de jongeren instructies niet opvolgt. Bij de ene jongere kan het helpen om nabijheid te zoeken, maar bij sommige jongeren moeten medewerkers volgens de gedragswetenschappers tijdig ingrijpen voordat de situatie over de hele groep escaleert.

De inspectie hoort van de jongeren en ziet in de dossiers dat de verslaglegging over fysiek ingrijpen veelal niet navolgbaar is. Uit enkele gesprekken met jongeren, verslaglegging in de dossiers en observaties op de groep komt naar voren dat sprake is van wantrouwen tussen jongeren en medewerkers en lijken medewerkers volgens enkele jongeren te handelen vanuit macht.

De medewerkers en gedragswetenschappers vertellen dat het toepassen van controlemaatregelen altijd maatwerk is. Urinecontrole wordt soms ingezet bij jongeren met drugsproblematiek. Fouilleren doen ze in principe niet meer, het komt nog een enkele keer voor bij ernstige signalen. Bij de intake wordt samen met ouders en de plaatsverbevoegdende ouder bepaald of jongeren hun telefoon moeten inleveren, ook dit is maatwerk. Wel geldt dat jongeren hun telefoon alleen op hun eigen kamer mogen gebruiken en niet op de groep. De managers geven aan dat veel meer maatwerk wordt geleverd per jongere dan voorheen. Conform de veldnormen kijken medewerkers wat een individuele jongere nodig heeft. Voorheen kwamen jongeren bij plaatsing binnen bij 't Anker via een beveiligde achter ingang en werden zij standaard gefouilleerd. Nu komen jongeren door de voordeur en fouilleren zij alleen nog jongeren als dat voor die individuele jongeren nodig is en opgenomen in het behandelplan. Ook het bezit van een telefoon en het controleren van post is maatwerk per jongere.

"Mijn dochter heeft heel veel kamermomenten met de deur op slot. Dat is best heftig, dat hoort bij hun werkwijze, ze willen geen risico nemen", *Ouder*.

Conclusie en verbeterpunten:

De inspectie concludeert dat 't Anker er goed in slaagt om de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen terug te dringen door de kleinere groepen en meer personeel in te zetten. Positief is dat bij 't Anker controlemaatregelen beperkt en alleen op maat worden ingezet.

De inspectie concludeert daarnaast dat 't Anker op onderstaande punten niet aan de *Veldnormen terugdringen vrijheidsbeperkende maatregelen* voldoet en dus verbetering nodig is:

- Tijdens de nacht en op een deel van de groepen ook overdag zijn de slaapkamerdeuren van jongeren op slot.
- Op de ZIKOS en de IBA verblijven jongeren op hun kamer, omdat er andere jongeren op de groep zijn en niet omdat dit voor hun veiligheid of behandeldoelen nodig is. Dit is wettelijk niet toegestaan.
- De noodzaak tot inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen, met name bij fysiek ingrijpen, is niet altijd duidelijk voor de jongeren en niet navolgbaar vastgelegd in de dossiers.
- De EBK's bij 't Anker voldoen niet aan de vereiste voor een veilige kindvriendelijke ruimte.

Thema 4: Evaluatie en reflectie

In dit thema kijkt de inspectie naar wat de hulpaanbieder en de medewerkers doen om op passende wijze te leren van de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen, om dit uiteindelijk af te kunnen laten nemen.

Onderstaand leest u de bevindingen van de inspectie, wat hierin opvalt en welke factoren van invloed zijn op dit thema.

Thema	
4	Evaluatie en reflectie
De inspectie verwacht dat er na inzet van een vrijheidsbeperkende maatregel altijd een evaluatie plaatsvindt met jongere, ouders/verzorgers en medewerkers om van te leren en ter vermindering van stress en trauma. Ook verwacht de inspectie dat het signaleringsplan na iedere incident met de jongere wordt besproken en geëvalueerd. Tot slot verwacht de inspectie dat de instelling het inzetten van alle vrijheidsbeperkende maatregelen registreert en analyseert op zowel jongere- team- als organisatieniveau om op de inzet en het beleid van vrijheidsbepanking te kunnen reflecteren en deze (verder) terug te dringen.	

Bevindingen van de inspectie:

Evalueren van vrijheidsbeperkende maatregelen

De medewerkers vertellen dat incidenten met elkaar en met de betrokken jongeren worden nabesproken en geëvalueerd. Dat is een manier om met de jongeren het contact te herstellen. Zij geven verder aan dat dagelijks soms twintig vrijheidsbeperkende maatregelen per groep worden ingezet (zoals inname van een telefoon of kamerplaatsing tijdens het rustuur) en dat zij die niet allemaal dagelijks kunnen evalueren. Zij evalueren wel met elkaar en met de jongeren op de grote lijnen, bijvoorbeeld over het uitbreiden van telefoonbezit. Een deel van de jongeren die de inspectie heeft gesproken geeft aan dat zij lang geen evaluatie hebben gehad en dat daarmee de afbouw van vrijheidsbeperkende maatregelen ook lang niet is besproken. Andere jongeren vertellen dat zij periodiek een behandelplanbespreking hebben en dat het uitbreiden van vrijheden een terugkerend gespreksonderwerp is. De gedragswetenschappers benoemen dat mentoren iedere drie weken met de jongeren spreken over vrijheidsbeperkende maatregelen en dat dit tijdens de zes-wekelijkse planbespreking altijd wordt besproken.

Welke vrijheidsbeperkende maatregelen ingezet mogen worden, wordt aangepast in het nieuwe registratiesysteem Medicore (ECD). De gedragswetenschappers vertellen dat zij een formulier ontwikkelen om ook naar ouders te communiceren als maatregelen wijzigen. Het perspectiefplan kan niet steeds worden aangepast als de vrijheidsbeperkende maatregelen wisselen.

In de wekelijkse belafsprak met ouders worden ouders wel mondeling geïnformeerd over de meest recente afspraken.

Op de ZIKOS-groepen worden vrijheidsbeperkende maatregelen meerdere keren per week besproken in de verlengde overdracht en in het MDO. De meest recente afspraken hangen in het kantoor en staan volgens de gedragswetenschappers in de notulen van het MDO. De inspectie heeft notulen van het MDO ingezien, maar zag hierin geen verslaglegging over welke vrijheidsbeperkende maatregelen ingezet mogen worden. In de gesprekken met jongeren en medewerkers heeft de inspectie niet gehoord dat het signaleringsplan na ieder incident met de jongere wordt besproken en geëvalueerd.

Registratie en analyse VBM

De managers en kwaliteitsmedewerker vertellen dat de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen wordt geregistreerd in Medico. Pedagogisch medewerkers registreren incidenten en daarbij welke vrijheidsbeperkende maatregelen zijn ingezet. Als er geen sprake is van een incident kunnen medewerkers dit aanvinken in het dossier en alleen de vrijheidsbeperkende maatregel registreren. Een heikel punt is volgens de managers dat het registreren van iedere maatregel ongeveer 25 minuten per voorval kost. Gemiddeld vinden op een groep zo'n tien tot vijftien voorvallen per dag plaats en zouden medewerkers met het registreren hiervan de hele dag bezig zijn. Het formulier is binnen iHUB ontworpen en via een PowerBI-tool kunnen ze hier ook alle analyses uit halen.

De inspectie constateert tijdens het dossieronderzoek en hoort van medewerkers dat vrijheidsbeperkende maatregelen die niet gekoppeld zijn aan een incident, zoals bijvoorbeeld kamerplaatsingen met de deur op slot in het kader van het dagprogramma of fouilleren na verlof, niet geregistreerd worden.

Over de analyse vertellen de managers dat op de vier groepen waar de psychiater bij betrokken is de vrijheidsbeperkende maatregelen wekelijks doorgenomen worden in het MDO. Bij de andere groepen worden de incidenten en vrijheidsbeperkende maatregelen besproken in de teamvergadering met GW'er, afdelingshoofd en pedagogisch medewerkers. Door de gedragswetenschappers is een formulier ontwikkeld om vrijheidsbeperkende maatregelen te evalueren, hiervoor is in Medico een tabblad ingericht.

In de onderzochte dossiers heeft de inspectie geen evaluaties aangetroffen. De managers vertellen dat de interne evaluatie van incidenten goed loopt, de evaluatie met ouders en verwijzers is complexer en kan nog verbeterd worden.

Organisatie-brede reflectie op het terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen

De veldnormen zijn standaard agendapunt op de verschillende overleggen binnen 't Anker. Ook op het inhoudelijke locatieoverleg (ILO) komen veldnormen op de agenda. De manager behandelen zaken vertelt dat de veldnormen min of meer zijn omarmd. Medewerkers zijn het eens met het uitgangspunt van 'nee, tenzij', maar hebben moeite met een deel van de veldnormen. Er zijn medewerkers die zeggen dat zij gaan stoppen met werken als de kamerdeuren van jongeren niet

langer op slot mogen. Vanuit de organisatie is hier aandacht voor. Alle teams hebben een analyse gemaakt op basis van de veldnormen. Per maatregel hebben de teams gekeken wat ze al doen en wat er nog nodig is vanuit de organisatie om te kunnen handelen volgens de veldnormen. Hierop is per team een plan van aanpak gemaakt.

't Anker heeft een veiligheidscommissie, die bestaat uit dwarsdoorsnede van medewerkers uit de organisatie, die maandelijks bij elkaar komt. Vanuit de PowerBI-tool kunnen ze trends analyseren en geeft de veiligheidscommissie advies. In het overleg wordt veel gesproken over hoe medewerkers beter kunnen registreren. Ieder kwartaal ontvangt 't Anker een kwartaalrapportage, die wordt heel breed besproken. Het doel is om vrijheidsbeperkende maatregelen te verminderen. Verder heeft 't Anker een werkgroep repressie die nog in de opstartfase is. Daarnaast nemen medewerkers van 't Anker deel aan leercirkels met medewerkers van andere locaties van iHUB.

Wederzijdse consultatie

De managers vertellen dat 't Anker voornemens is om wederzijdse consultatie uit te voeren met ViaJeugd. Zij zijn nog niet bij elkaar op bezoek geweest, maar hebben wel onderling informatie uitgewisseld. 't Anker neemt deel aan 'Ik laat je niet alleen'. Zij vinden het heel belangrijk om met andere JeugdzorgPlus-instellingen contact te hebben en informatie uit te wisselen. Recent is intern binnen iHUB een audit op de veldnormen gehouden. Hieruit kwam naar voren dat medewerkers de veldnormen omarmd hebben, maar dat registreren nog ingewikkeld is.

"Praten, praten, en nog meer praten. Hoe sta jij daarin? Hoe pak jij het aan? Wat is de gedachtegang erachter?. Waarom zijn bepaalde keuzes gemaakt? Het is een dynamisch proces", *Medewerker over de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen.*

Conclusie en verbeterpunten:

De inspectie vindt het positief dat het willen leren en verbeteren op de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen breed leeft binnen 't Anker, maar constateert tegelijkertijd dat het gezien de doelgroep van 't Anker voor medewerkers nog sterk zoeken is in hoeverre enerzijds de veiligheid en ontwikkeling van jongeren en medewerkers gegarandeerd kan worden, terwijl anderzijds conform de veldnormen gewerkt wordt.

De inspectie concludeert daarnaast dat 't Anker op de volgende punten niet aan de *Veldnormen terugdringen vrijheidsbeperkende maatregelen* voldoet en dus verbetering nodig is:

- Het betrekken van ouders bij de evaluatie van incidenten.
- Het bespreken en evalueren van het signaleringsplan met de jongere na ieder incident.
- De registratie en evaluatie van de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen, als er geen sprake is van een incident.

Thema 5: Bestuurlijke organisatie en cultuur van team en organisatie

Het is belangrijk dat het bestuur van de hulpaanbieder zorgt voor de randvoorwaarden waaronder medewerkers kunnen werken aan het terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen. In dit thema kijkt de inspectie hiernaar.

Onderstaand leest u de bevindingen van de inspectie, wat hierin opvalt en welke factoren van invloed zijn op dit thema.

Thema	
5	Bestuurlijke organisatie en cultuur van team en organisatie
De inspectie verwacht dat de directie leiderschap en urgentie toont gericht op voortdurende verbetering en het creëren van voorwaarden waaronder scholing, stabiele en passende personeelsformatie en een maximale groepsgrootte van 4 tot 6 jongeren waardoor medewerkers kunnen werken aan het terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen.	

Bevindingen van de inspectie:

Visie

De managers van 't Anker benoemen dat ontwikkelingsgericht werken middels de combinatie van zorg en onderwijs centraal staat binnen iHUB. 't Anker biedt een integraal dagprogramma samen met de school. Dat iHUB veel belang hecht aan het terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen blijkt uit het beleidsplan dat voorafgaand aan het toezicht aan de inspectie is toegestuurd. De managers van 't Anker geven aan dat de veldnormen een continu onderwerp van gesprek zijn. De medewerkers vertellen dat zij gestimuleerd worden door leidinggevenden om minder vrijheidsbeperkende maatregelen in te zetten.

Een aantal medewerkers die de inspectie heeft gesproken vindt daarbij de nadruk teveel op het 'nee' liggen. Zij vinden dat het vanuit het management en de maatschappij makkelijk praten is, maar dat zij zich verantwoordelijk voelen voor de veiligheid van de jongeren op de groep en dat vrijheidsbeperkende maatregelen daarvoor soms noodzakelijk zijn. Zij hebben behoefte aan meer aandacht voor het 'tenzij'. Medewerkers geven aan dat zij het lastig vinden dat andere JeugdzorgPlus en jeugd-ggz instellingen publiekelijk aangeven dat zij jongeren niet afzonderen en weinig vrijheidsbeperkende maatregelen toepassen, maar dat zij vervolgens jongeren overplaatsen naar 't Anker.

Deskundigheidsbevordering

Scholing van medewerkers is een belangrijk thema binnen 't Anker. De managers vertellen dat alle medewerkers getraind zijn in traumasensitief werken, wat zorgt voor meer inzicht in de jongeren waardoor de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen wordt voorkomen.

Daarnaast is een nieuwe training ontwikkeld op het gebied van de-escalerend werken 'Relationeel veilig vakmanschap'. Alle medewerkers van 't Anker gaan de hele driedaagse training volgen. Het merendeel van de medewerkers die de inspectie sprak heeft deze training al gevolgd.

't Anker werkt in eerste instantie met één bureau voor de inhuur van zzp'ers. Dat bureau levert personeel dat geschoold is in de-escalerend werken. Indien dit bureau geen zzp-ers kan leveren wijkt 't Anker uit naar andere gerenommeerde partijen die gecontracteerd zijn door iHUB.

De managers geven desgevraagd aan dat 't Anker voldoet aan de veldnorm dat medewerkers minimaal drie uur per kwartaal training krijgen in de-escalerend werken en het voorkomen van vrijheidsbeperkend handelen, door de verschillende trainingen en door het minimaal zes keer per jaar volgen van intervisie. Voor iedere pedagogisch medewerker is tachtig uur scholing per jaar ingeruimd. Naast het trainen van medewerkers besteden de gedragswetenschappers met de medewerkers aandacht aan het toepassen van het geleerde op casusniveau in de praktijk.

Randvoorwaarden

De managers geven aan dat 't Anker beschikt over voldoende personeel. Het vinden van nieuw vast personeel is een voortdurend proces. Onderdeel daarvan is het bevorderen van een positieve beeldvorming rond Harreveld. Op de gesloten groepen verblijven maximaal zes jongeren per groep. Volgens de managers is het een uitdaging om dat financieel rond te krijgen. Voor 't Anker is het tarief net toereikend als er efficiënt wordt gewerkt en het ziekteverzuim onder de 7% blijft. Als bij ingang van de nieuwe rechtspositiewet de kamerdeuren van de jongeren niet meer op slot mogen, dan is met name in de nacht meer personeel nodig. Dat kost op jaarbasis zo'n €1.3 miljoen meer. De managers vertellen dat er nog geen besluit is genomen over de toekomst van Harreveld. Begin november wordt een pad uitgerold voor een besluitvormingstraject vanuit de regio Zuid West. Volgens de managers gaan medewerkers nuchter om met de onzekerheid. Zij gaan uit van het besef dat iedereen ziet dat een behandelvoorziening als Harreveld nodig is.

Conclusie en verbeterpunten:

De inspectie concludeert dat 't Anker zich richt op het creëren van goede randvoorwaarden om jongeren passende zorg te bieden en het terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen verder te verbeteren. De inspectie is met name positief over de kleine groepen, de samenwerking met de Scholengemeenschap Harreveld en het scholingsaanbod voor medewerkers van 't Anker.

De inspectie concludeert daarnaast dat 't Anker hierbij ook afhankelijk is van externe factoren. De inspectie acht het dan ook van groot belang dat er snel duidelijkheid komt op zowel het LTA aanbod van de ZIKOS afdeling, als op het continuïteitsplan en het bovenregionaal plan van de regio Zuid West. Hierbij dient als uitgangspunt te gelden dat er kwalitatief en kwantitatief toereikend en passend hulpaanbod is voor de complexe doelgroep die de JeugdzorgPlus bedient. Hierbij moet ook aandacht zijn voor de landelijke functie van 't Anker. Tevens dienen er voldoende (financiële) middelen te zijn om toe kunnen werken naar een kindvriendelijker inrichting van het gebouw en het voorzien in voldoende voorzieningen en personeel om de veiligheid te kunnen garanderen als de kamerdeuren bij ingang van de nieuwe rechtspositiewet niet meer op slot mogen.

Bijlage: Verantwoording van het toezicht

De inspectie voerde het toezicht bij 't Anker uit op 16 oktober 2023. Om tot een gefundeerd oordeel te komen, gebruikte de inspectie voor het toezicht verschillende informatiebronnen. De informatie uit deze bronnen is met elkaar vergeleken en gewogen. Voor het toezicht zijn de volgende bronnen betrokken:

- Een gesprek met acht jongeren
- Een (telefonisch) gesprek met zes ouders
- Een (telefonisch) gesprek met acht plaatsers
- Gestructureerde interviews met:
 - drie gedragswetenschappers
 - tien pedagogisch medewerkers
 - de locatiemanager, manager behandelingen en een kwaliteitsmedewerker
- De check van acht dossiers van jongeren, onder andere op de aanwezigheid van een signaleringsplan en registratie (mogelijke) inzet en toepassing vrijheidsbeperkende maatregelen.
- Observaties van de afzondering/veilige kamer(s) en tijdens de lunch op vier groepen.
- Ingevulde vragenlijst m.b.t. opleiding en training medewerkers, toepassing en registratie van vrijheidsbeperkende maatregelen en crisisplaatsingen.
- Analyse van de volgende documenten:
 - Beleidsplan iHUB terugdringen vrijheidsbeperkende maatregelen
 - Welkomstboekje en huisregels 't Anker en welkomstboekjes en regels van de verschillende groepen
 - Plaatsingscoördinatie Protocol regio Zuid West

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.

www.igj.nl